

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ב תמוז תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא עב | דף הכולל: יומא ג.
דף היומי בהלכה: מסעיף ה' עד תחילת סימן תרי"ד.
מוסר: שם עולם - וכן בעניני הציצית' עד 'ודמיון לזה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: פרק ו' והנה שלמה שנה' עד פרק ט'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

סודו של הגאון הירושלמי | הגיעו לחפש רב לקהילתם, ונשלחו אל ראש הקצבים...
| מחילה משותפת שהביאה לשמחה כפולה ומכופלת | 2173

הסיפור היומי

לאחר החג נערכה שמחת האירוסין בהשתתפות בני משפחה, מכרים, שכנים ועוד. והנה בעיצומה של השמחה, בין הברכות המרגשות לטעימות העשירות, הופיע אורח מפתיע במיוחד...

מחילה משותפת שהביאה לשמחה כפולה ומכופלת

המארח, שהיה באמת יהודי בעל לב טוב, וחרה לו הדבר כיצד הגיע למצב של מריבה והשפלה כלפי אורחו המסכן. אך מה יעשה, כך הצדיק את עצמו, הלא לא נותרה בידו ברירה... ימי עשרת ימי תשובה הגיעו, ימים בהם כל יהודי עושה חשבון נפש ובודק בחדרי לבו מה עבר עליו בשנה האחרונה. אשתו של בעל הבית נזכרה בסיפור המעשה, ופנתה לבעלה: אולי עכשיו, לקראת יום הכיפורים, תבקש את סליחתו של האורח שנפגע? נכון שהצדק איתך, אך אולי עדיף לוותר, ולשוב ליצור עמו שלום ואחוה?

בתחילה סירב לשמוע. "הן אני כאן בעל הבית, ואורח זה שנהנה פה במשך תקופה, הכריחני בהתנהגותו הנלוזה להשתיקו. שאני אבקש ממנו סליחה?"! שאל בתדהמה. אך רעייתו חיכתה לטיעון הזה כדי לשוב ולטעון: "הן כבר תקופה ארוכה יש לנו בת בשידוכים, שמא עניין זה הוא המעכב בעדנו מלחוג את שמחת אירוסיה? הרי נכון שהצדק אתנו - אבל אולי המחלוקת הקטנה עם האורח הזר היא המונעת מהשמחה

סיפר הגה"צ רבי אלימך בידרמן שליט"א:

זה היה בביתו של איש יקר ובעל חסד, אשר פתח את ביתו לרווחה לכל אורח, חולה ונזקק. תמיד סעדו על שולחנו אורחים שונים ממקומות מגוונים, באהלו מצאו פינה חמה כל סוגי האנשים.

על אורחיו הקבועים, נמנה אדם גלמוד ובודד, אשר היה סועד על שולחנו מדי שבת בשבתו. שבת אחת, בעת הסעודה נפגע האורח שכבר הפך לבן בית. משהו לא היה מספיק לכבודו לפי טעמו, והוא החל זועק וצועק על הפגיעה האיומה בכבודו, ובין היתר - מתפרץ גם על בעל הבית.

בתחילה שתק המארח, קיבל באהבה ובהבנה את ההפרעה, וחשב כי בעוד מספר דקות ישכח הדבר ולא ייזכר עוד, אך הלה לא נרגע... התפתח דין ודברים סוער, מריבה של ממש פרצה, ובעיצומה - קם האורח ועזב את הסעודה, ולא שב אל הבית יותר...

העניין כמעט שנשכח, אף שעדיין תפס פינה מציקה בלבו של

לפרוץ לביתנו?"

האיש השתכנע, והחליט לחפש אחר האורח. 'מי יודע', הרהר שוב ושוב, 'אולי המחלוקת עם האורח חמורה כל כך, עד שהיא המעכבת את שמחתי... אולי שערי שמים סגורים בפניי, רק כי מסתובב יהודי שנפגע ממני... אעשה כל מאמץ לאתר את האורח, ליישב עמו את ההדורים, ובזכות זה אזכה לפתוח לי שערי שמים ולהביא את השמחה אל ביתי!' - החליט באומץ.

אלא שהמשימה לא הייתה קלה, לאחר חיפוש ארוך, גילה בעל הבית שהאורח עבר להתגורר בחו"ל, רק אחרי מאמץ רב הצליח לייצור עמו קשר. כששמע האורח את קולו של המארח מעבר לקו, השתררה שתיקה המומה, רגע לפני שפרצו מפיו ביטויי התרגשות עזים. האורח נפעם מגדולתו של המארח שהתאמץ כל כך לאתרו ולבקש את סליחתו, וכמובן - מחל לו על אתר, והשיחה הסתיימה באיחולי 'גמר חתימה טובה' ושבקרוב מאוד יזכה לערוך שמחה. לפעמים, סוד קסמו של השלום והאחוה פועל את הישועה מיידית, ובאופן כה בולט. כבר במוצאי יום כיפור התקשר שדכן, אשר הציע הצעה כלילת מעלות, חתן ייחודי שממתין בדיוק לבתו של בעל הבית... בליל ערב חג הסוכות נשברה הצלחת, והצדדים שתו 'לחיים' בשמחה, תוך שהאב המאושר אינו יודע איך להודות לבורא העולם על האושר הרב שנפל בחלקו, על הישועה המיידית המוכחת בזכות הבריחה ממחלוקת...

אך סיפורנו לא תם עדיין. לאחר החג נערכה שמחת האירוסין בהשתתפות, בני משפחה, מכרים, שכנים, ועוד, והנה בעיצומה של השמחה, בין הברכות המרגשות לטעימות העשירות, הופיע אורח מפתיע במיוחד... היה זה אותו אורח גלמוד, שאך לפני שבועיים שהה בחו"ל ומשם סלח על הפגיעה בו, והנה, הפלא ופלא - גם הוא כאן בשמחה, נרגש ומרקד, שש וששמח...

האב והאורח לחצו ידיים בידידות, ואז אמר האורח המפתיע, וחשף טפח נוסף עד היכן כוחו של השלום: "אתה בטח מתפלא מדוע הגעתי הנה מחו"ל, וכיצד קרה שמיד אחרי החג באתי לכאן בזריזות ועוד הספקתי להשתתף בשמחתך... ובכן" - המשיך האורח והכריז בהתרגשות - "הנני לבשר שבשעה טובה, לאחר שנות בדידות ארוכות, גם אני התארסתי אמש עם כלה מארץ ישראל!"

"מזל טוב!" - הכריז המחותן בהתרגשות, ושב ולחץ את יד אורחו. "זכינו, בסייעתא דשמיא! בזכות המחילה המשותפת, בזכות שמחקנו את פגיעות העבר והתחלנו בחיים חדשים בשלום ואהבה - זכינו לערוך שמחות באותה עת!"...

הנה דוגמא, איך ההחלטה למחוק את המחלוקת והפגיעות הישנות ולפתוח דף חדש, הביאה לישועה גלויה וברורה. מדהים לראות כיצד מחיקת המחלוקת וטיפוח השלום פתחו עבורם שערי שמים, וזכו כל אחד מהם בישועה.

(ברינה יקצורו)

יהלומים מגדולי ישראל

"כיצד זכית לגדולת"ח כה מופלג?" שאלה אותו לימים אחותו. רבי משה חייך והשיב: "אני דווקא יודע למה, כי הייתי ער באותו לילה. אתם כבר ישנתם...". האחות התפלאה: "למה כוונתך?"

סודו של הגאון הירושלמי

בית משפחת לוריא בו גדלו, היה בית שגרתו, לחוץ ודחוק, כשהפרנסה היתה מצויה בו בקושי רב. האב, רבי מרדכי יחיאל לוריא זצ"ל, עשה כל שלא ידו לפרנס את בני ביתו, להביא לחם לפיות הטף המורעבים. לעצמו לא דרש, הוא ורעייתו הסתפקו בפרוסת לחם צר ליום. הוא התאמץ והתייגע בעבודות דחק, בסבלות כבדה כמו גם בעבודות מתישות אחרות, הכל כדי להביא הביתה קצת פרנסה, כדי שיהיה מה לתת לילדים הרעבים. מדי ערב שב הביתה בשעה מאוחרת, והביא לרעייתו את הכסף שהרויח באותו יום. לפי סכום הכסף שהביא, רכשה האם למחרת בבוקר מעט מצרכי יסוד, להשביע את רעבון הילדים.

אך ביום מן הימים, שב האב הביתה בשעת ערב, ובמקום לשוב כשכסף בידי, הפעם שב כשאנחה כבדה בפיו. "כל היום הסתובבתי, חיפשתי עבודה בכל דרך. אך היום לא היתה עבודה!"

אחד מגדולי ירושלים של מעלה, היה הגאון המקובל רבי רפאל משה לוריא זצ"ל. הוא נודע כגאון עולם ומראשי ישיבת 'שער השמים', וב-72 שנותיו הספיק לכתוב יבול של עשרות ספרים בכל מכמני התורה, שכל המעיין בהם עומד נפעם מגדולתו התורנית ועמקותו הנדירה.

אך הוא לא גדל בביתו של רב או גאון נודע, ולכן, לא הופתע לשמוע את שאלת אחותו, ששאלה אותו בגיל מבוגר: "רבי רפאל משה, במה זכית? איך זכית להיות גאון כה גדול, תלמיד חכם כה מופלג?"

אחיה חייך לשמע השאלה, והשיב: "דווקא אני יודע למה, כי הייתי ער באותו לילה. אתם כבר ישנתם..."

"מה?" - משכה האחות בכתפיה, "באיזה לילה מדובר?" חייך הרב לוריא את חיוכו הטוב, ופתח בסיפורו האישי המטלטל:

- ספק האב את כפיו באכזבה, כשהמשמעות ברורה: אם אין כסף היום - משמע מחר אין לחם, אין לחם בבית!

האב השפוף ויתר על ארוחתו הדלה בסיומו של יום מתיש, ועלה על יצועו רעב. "עדיף להשאיר את מה שנשאר לילדים, שלפחות להם יהיה מה לאכול בבוקר", קבעו האם והאב יחדיו, והלכו לישון רעבים.

בבוקר יצאו הילדים ללימודים עם המזון אותו הקריבו להם הוריהם אמש, ובשעות הצהריים שבו הביתה, ממתינים לארוחת הצהריים... שעה חלפה ועוד אחת, ועדיין - אין אוכל. האב יצא לחפש פרנסה, אולי התמזל מזלו ונשכר למלאכה ארוכה בת שעות רבות וארוכות, אז יתפרנס כדבעי, אבל אינו יכול לשוב ולהביא להם חלק מהכסף...

כך או כך חלפו להן שעות הצהריים ברעב... וגם אחר הצהריים... וגם הערב... כשאין מה לאכול - אין מה לאכול. פשוט אין. הילדים עברו שוב ושוב על הארונות המועטים, חיפשו אולי בכל זאת נותר משהו. אפס - הבית ריק ואין בו כלום, כלום, רעב צובט ומציק פשוטו כמשמעו!

לקראת הערב שב גם הילד רפאל משה לביתו מתלמודו. באותו יום נכנס הביתה כשחיוך רחב על שפתיו, וכל כולו קורן מאושר. בהתרגשות אין קץ, כשהוא סמוק עד תנוכי אוזניו, ניגש הילד הקטן לאמו, ובארשת חשיבות שלף פתק מכיסו. "בנכם רפאל משה", כתב המלמד, "שאל היום שאלה כה חמורה, עד שאני בעצמי לא יכולתי להשיב עליה, ואעלה אותה בפני גאוני העיר. הילד פשוט גאון, הקושיא שלו - מדהימה!" - חתם המלמד את הפתק בהערכה מופגנת...

"את זוכרת את היום הזה?" - שאל רבי רפאל משה את אחותו, וזו הנהנה לאישור. "אז עד כאן, זה החלק שכולנו ראינו. עכשיו אספר לך מה קרה בזמן שכבר ישנתם, רק אני נותרתי ער מרוב התרגשות..." - הוסיף רבי רפאל משה בדמעות התרגשות:

"בשעת ערב מאוחרת שב אבא הביתה, והשאלה הראשונה ששאל את אמא היתה: "איך הסתדרת עם הילדים? הם הלכו לישון רעבים?" ואמא השיבה לו: "הערב הם דווקא הלכו לישון שבעים ומאושרים..." אך אבא תמה כנגדה: "האמנם? כיצד? הרי

לא השארתי לכם כסף למזון, כיצד שבעו הילדים?" רבי רפאל משה עצר לרגע. ניכר עליו שהגילוי מצריך ממנו מאמץ נפשי כביר. הוא שתק קמעא והמשיך: "ואז שמעתי את אמא מספרת לו: 'אתה יודע מה היה היום? רפאל משה הגיע הביתה, והביא עמו פתק מהמלמד על קושיא כבירה ששאל שלא נמצא לה מענה... הוא היה כה נרגש, וכולנו התרגשנו ושמחנו אתו. זה היה האוכל שלנו, וכך הם הלכו לישון מאושרים... הערב הזה, אכלנו את הקושיא של רפאל משה, שתינו את הקושיא הזו, וגם ברכנו עליה... זה מה שהיה לנו!' - סיכמה אמא בעיניים בורקות באוזני אבא" - סיים רבי רפאל משה את סיפורו האישי באוזני אחותו, והוסיף:

"בלילה הזה לא יכולתי לעצום עין. אמרתי לעצמי: אם התורה מסוגלת למלא כך את הטעם בחיים - אז התורה הזו היא מתנת חיים, היא הטעם בחיים. באותו לילה גיליתי מושג חדש: יש מזון גשמי, ויש מזון גבוה ונעלה יותר, הנותן אנרגיה חזקה בהרבה, והוא התורה. מיד החלטתי להקדיש את כל חיי לתורה ולהתמסר לה, כי הם חיי איכות אמיתיים, שאינם תלויים בתנאים הגשמיים!"

- אמר האח הגדול, והותיר את אחותו המומה ונסערת... סיפור זה שמענו מאחינו - הרה"ג ר' משה בויאר שליט"א, כדי להאיר: כשילד רואה שהתורה ממלאת תפקיד חשוב בביתו, כשהוא חש ומרגיש את עוצמתה בחייו - נפתח לו טעם התורה, הוא מסוגל להתחבר אליה ולאמצה. כשילד נוכח במסירות הוריו לתורה, כשהוא חי את האנרגיה הרוחנית שהתורה מעניקה לחיים - הוא מתחבר לטעם התורה בעוצמה אחרת, היא הופכת לחלק ממנו, הוא מוכן להתאמץ ולהקריב למען החיבור עם התורה. כמו אדם העורך שמחה משפחתית, שבעת האירוע - לנוכח התרגשותו הרבה - הוא אינו מסוגל לאכול ובקושי שם לב לנעשה סביבו, כך אדם שמחובר לתורה ומתמסר אליה, כביכול כבר לא זקוק לאכול, כבר מסוגל להתנתק מיתר הנאות החיים. התורה ממלאת אותו, כובשת אותו בקיסמה, ומעבירה את התחושה המדהימה הזו לזרעו אחריו, כפי שהובטחנו מפורשות: 'לא ימושו מפיק ומפי זרעך ומפי זרע זרעך!'.
(הרה"ג ר' אשר קובלסקי שליט"א, 'פניני פרשת השבוע'; הובא בגיליון 'דרישה וחקירה')

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייו

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

לא מזמן יצא לי לבקר בישיבת קארלין, שם היו רבים מהתלמידים שבורי יד ורגל. והנה ראיתי שם מודעה המזהירה שלא להעניק 'טפחות שכם' זה לזה לשם אמירת 'צפרא טבא' וכדומה, כי אין לדעת מה מצב גבו של השני...

ואז פנה אלי אחד מצוות הישיבה וסיפר לי על תוכנה נפלאה שהתעוררה אצלו בעקבות כך...

"הנה אפשר לראות בן אדם נכנס לניחום אבלים, ולא זו בלבד שאינו מנחם, עוד הוא זורה מלח על הפצעים. תחילה לכל, כשנכנס לבית האבלים היה עדיין בשיחה ערה בפלאפון ולא חשב אף לא לרגע אחד מה הוא הולך לדבר עם האבלים. וכשיושב מול האבלים, מה יעשה? היכול ליתן לשתיקה להשתלט עליו? והרי עכשיו קשה לו להתבונן. בלית ברירה הוא מתחיל לשאול שאלות משונות ולומר דברי חיזוק ששורפים את הנפש.

"ובכן, מה הפשט? וכי אפשר לתבוע מכל אחד שיהיה מומחה בעניני הנפש ושיבין בדיוק רב איך האבלים מרגישים? לא! אין תובעים זאת מאף אחד, אך תובעים ממך דבר אחד, שתבין שהפה הוא כלי, כי אם היית מבין זאת, היית מכיניו מקודם על ידי התבוננות ועל ידי תפילה לסייעתא דשמיא.

"הרי אתה בעצמך, כשאתה צריך לבקש הלוואה מפלוני, יודע אתה היטב לחשב מה לומר ומה לא לומר. מוכח מזה שיש לך שכל, אלא שהדיבור שלך אינו שמור. כשהדיבור שמור ומחושב, כל הגישה היא אחרת..."

(הבינני')

שח הגה"ח רבי שמעון שפיצר שליט"א: זה לא מכבר, כשבוע אחרי חג השבועות יצא לי לבקר בישיבה גדולה של קארלין, שם היו רבים מהתלמידים שבורי יד ורגל. והנה ראיתי שם מודעה תלויה על הקיר המזהירה מליתן האחד טפחה על גב השני לשם אמירת 'צפרא טבא', כי אין לדעת מה מצב גבו של השני, אם אין בו איזה שבר או סדק ר"ל.

פנה אלי אז אחד מצוות הישיבה ואמר לי: "התבוננתי וראיתי שלא רק בענין מכת יד כך הוא, אלא גם כשהאחד מדבר עם השני בפיו, עליו להזהר עד מאוד, שהרי אינו יכול לדעת איזה 'עצמות' שבורות אצלו. מי שאין להם שמירה לפיהם, תוך כמה רגעים הם פוגעים בכמה בני אדם, ואינם נחשבים אפילו כאנוסים בדבר, כי היה להם לחשוב לפני שמדברים.

"הנה בא אחד ומספר בהתרגשות גדולה על בחור פלוני שמצא את זיווגו, ואינו מתחשב בבחור זה העומד לצדו שהולך ומזדקן וטרם מצא את זיווגו. לו היה עוצר לרגע אחד לפני שמדבר, היה מבין שאין זה הזמן להעלות ענין זה על השולחן... כך מוצא האדם את עצמו פוגע בבני אדם ומעליבם, אך ורק מחוסר מחשבה.

סגולות וישועות

כשבני בן ה-10 שמע זאת, החליט אף הוא לקבל על עצמו לקרוא קרי"ש מתוך סידור במשך 30 יום, כדי שאחיו יתארס בעז"ה. והנה בוקר אחד בא אלי בבני וסיפר כי אמש היה עייף מאוד ושכח לקיים את הקבלה שלו...

מתארס... ה' יעזור שיתקבלו התפילות". ואכן שמע אלוקים לקול הנער ובי"א כסליו התארס האח...

ומספר בעל העובדא: סיפרתי מעשה זה בסעודת השבת שבביתי, והנה, בני שאף הוא בן י' שנה שמע זאת, וקיבל על עצמו ביום ר"ח שבט אותה 'קבלה', שבמשך שלושים יום הבאים יקרא קרי"ש שעל המיטה מתוך סידור לזכות אחיו - בני, הבחור החשוב המוכתר בכל מידה טובה, שכבר נמצא זמן רב בעסק השידוכים ולא 'זז' מאומה.

והנה באמצע הל' יום אירע שהנער היה עייף מאוד בלילה טרם עלותו על יצועו, ושכח מ'קבלתו', והי בבוקר נזכר ממה

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: שמעתי מבעל המעשה הגה"צ רבי י' מ' שליט"א, מג"ש בישיבה מפורסמת בניו יארק, ואלו דבריו:

לפני כמחצית השנה, בחודש כסלו, ראיתי מעשה נפלא מובא ב'בבאר הפרשה', בבחור מבוגר שמחמת כמה סיבות התעכב מאד למצוא את זיווגו, ובעזהש"ת בא בקשרי אירוסין בליל שישי אור ל"א כסלו. ואז הראה אחיו הקטן כבן עשר שנים פתקא שרשם לעצמו בלשון הזה: כ"א מר חשוון תשפ"א, מוצאי שב"ק אור ליום ראשון חיי שרה, אני... (כאן רשם את שמו) מקבל על עצמי לקרוא קריאת שמע בכוונה מתוך הכתוב בתנאי שעד י"א כסליו אחי

ומלבד מה שרואים גדולת כחה של קבלה טובה להחיש ישועה, נוסף ללמוד מכאן שגם אם נאנס אדם ו'נפל' באמצע ימי משך הקבלה, לא יפול לבו בקרבו מתוך מחשבה ש'וכל זה איננו שווה לי', אלא אדרבה, יתחזק וישלים, וה' יקבל את קבלתו יחד עם 'תשובה' שלימה שעושה.

(באר הפרשה)

שעבר עליו ובא לבכות לפני אביו על שכך אירע לו. רצה האב להרגיעו ואמר לו: בני היקר, אל תשבר ואל 'תשבור' את הקבלה, לא אירע מאומה, המשך במנהגך הטוב, אלא שתקבל על עצמך להשלים יום כנגד יום, ולקרוא גם ביום השלושים ואחד מתוך הכתב כנגד אותו יום שהחסרת, ויחדיו יהיו ל' יום. וכן עשה, ויהי לפלא, כי בגמר יום ל"א, כלומר ל' יום שלימים שבהם נתמלאה הקבלה - יום ב' אדר, 'שברו צלחת'...

יומא דהילולא

ר' יעקב השמש התפלא למשמע ההוראה המוזרה של ה'בית הלוי', ואף האורחים הביטו אל הרב בהשתוממות. "הרב מבריסק, מה לנו ולבית המטבחים?! באנו לבקש רב לעירנו?"

ליאריצ'יט הגאון רבי אליהו ברוך קמאי זצ"ל אב"ד וראש ישיבת מיר - י"ב בתמוז תרע"ז

העומד ליד ארון הספרים ואמר: "הנהו רבי אליהו ברוך, כבוד הרב מקרליץ".

השפילו שני האורחים את עיניהם מבושה, הביטו זה בזה בתמיהה כשואלים: הכזה רב נבחר לקהילת קרליץ המהוללה? לא בעל קומה, לא הדרת פנים לו, ולא הידור לבוש, היתכן? אותה שעה יצא רבי אליהו ברוך מן החדר. פתחו השלוחים ואמרו במורת רוח כבושה: "אמנם בטוחים אנו בכבוד הרב מבריסק שהאברך רבי אליהו ברוך ראוי לאותה איצטלה מצד גדלותו בתורה, אבל אנו אנשי קרליץ, עיר שכל ימיה ישבו רבנים גדולים על כסאה, אנשי צורה ששם התורה היה מתכבד על ידם..." הפסיק רבי יוסף בער את דבריהם ואמר להם: "אנשי קרליץ, המתינו לי רגע קט". פתח את הדלת לחדר הסמוך ונכנס השמש ר' יעקב. אמר לו הרב: "ר' יעקב, קח את אנשי קרליץ ולך עמם לבית המטבחים".

תלה ר' יעקב מבט תמה ברב. אף האורחים הביטו אל הרב בהשתוממות. קצרה רוחם ואמרו בקפידה עצורה: "הרב מבריסק, מה לנו ולבית המטבחים? באנו לבקש רב לעירנו כראוי לה ולשמה הטובה".

"העניין הוא", הסביר רבי יוסף בער, "באשר להדרת פנים - ראש הקצבים של בריסק אין כמוהו ראוי להיות מרא דאתרא בקהילה נכבדה. הוא בעל גוף ובעל כרס. איש צורה לכל הדעות. לכו בבקשה עם ר' יעקב לבית המטבחים ותהיה לכם נחת רוח להביט בו..."

השליחים הבינו והתנצלו בפני הרב דבריסק. רבי אליהו ברוך התקבל כרב בקרליץ, ולא עברו ימים מרובים ונתפרסם כאחד מגדולי הרבנים שבדורו.

(האבא מסלבודקא)

בשנת תרכ"ה בהיות הגאון רבי אליהו ברוך קמאי זצ"ל בן 24 בלבד, כבר מילא את מקום חותנו בכס הרבנות של העיירה שקוד. תקופה לאחר מכן החליט לעזוב את הרבנות ונעשה 'פרוש', וישב על התורה והעבודה בביאליסטוק ולאחר מכן בבריסק.

בהיותו בבריסק התוודע אל הגאון רבי יוסף דב סולוביצ'יק בעל 'בית הלוי', שעמד עד מהרה על גדולתו המדהימה בתורה של הצעיר הפרוש ודאג לפרסם את שמו בעולם התורה. בהשפעתו חזר וקיבל על עצמו את עול הרבנות, ובהשתדלותו עלה על כס הרבנות בקרליץ.

על אופן התמנותו כרב בקרליץ סיפר הסופר אליעזר שטיינמן בספרו צנצנת המן:

ראשי קהילת קרליץ ביקשו את רבי יוסף בער סולוביצ'יק רבה של בריסק להמליץ על גדול בתורה לרב בעירם. הורה להם רבי יוסף בער על אברך פלוני מבאי ביתו הראוי לאותה איצטלה. שיגרה קהילת קרליץ שנים מנכבדיה לבריסק ויפוי כח בידם, למסור כתב רבנות לידי האברך שהומלץ להם על ידי הבית הלוי.

באו המורשים לבריסק ונכנסו לבית הרב. פתח לפניהם השמש את חדר הספרים להמתין שם. ראו שם אברך רזה ללא הדרת פנים, לבוש בלואות, עומד ליד ארון הספרים ומעיין בספר. שאלוהו היכן רבי יוסף בער, אמר להם: "הרב יבוא בקרוב". ישבו והמתינו לרבה של בריסק ולא נתנו דעתם כלל על האברך לקשור עמו שיחה. לפי קומתו הנמוכה, מראהו ולבושו, נראה להם בחור ישיבה עני או קבצן הסמוך על שולחנו של הרב.

בינתיים בא ה'בית הלוי'. ראה שני אורחים, נתן להם שלום ושאלם "מהיכן יהודים?". אמרו לו: "מקרליץ אנו, באנו בעניין הרב שכבודו המליץ עליו". הורה להם רבי יוסף בער על האברך

הפוזיציה היא כלי יעיל מאין כמוהו לעוות את דעתו ומחשבתו של האדם, והבעיה היא שהבדיחה על חשבוננו

חילופי שלטון, הן הזדמנות נפלאה להתרשם מיכולותיה המופלאות של ה'פוזיציה', וגם ללמוד מוסר השכל נוקב חדרי בנן.

אליעזר (לייזר) רוט

דרכו של עולם, שכל אדם בטוח תמיד שהצדק עמו.

טוב, לא ממש כולם, אני למשל לא.

אני תמיד בודק איפה האמת, ורק אחר מסתכל איפה אני נמצא. אם אני רואה שסטיתי מהמחשבה וההשקפה הנכונה, כמובן שאני מתיישר ומחזיר את עצמי לגבולות הגזרה של האמת הצרופה.

זה לא רק אני, זה גם אתה.

כל אחד גם בטוח שהוא עצמו נמצא מחוץ למעגל הזה של הסתכלות עקומה ומעוותת ומניעים אישיים.

כל אחד סבור שבעצם הוא עצמו איש אמת שתמיד נאמן רק

לאמת.

האנשים האחרים, הם אלו שתמיד חושבים על עצמם, ומשום

מה הם סבורים שתמיד הצדק עימם.

לא אני, וגם לא אתה.

אז זהו, שזה כולל גם אותי וגם אותך, כי בסופו של דבר,

האמת היא דבר גמיש מאוד, וכל אדם נוטה למצוא אותה במקום אחר ובצורה אחרת.

הרעיון הזה ברור ויודע לכל בר דעת, ובכל זאת אני בוחר לכתוב אותו בימים אלו, לנוכח התהפוכות הפוליטיות שחווינו כאן בארץ הקודש שבוע וחצי האחרונים.

אל דאגה, 'הפותח' לא התחיל לכתוב על פוליטיקה. הס

מלהזכיר עניינים פוליטיים אצלנו, נשאר אותם לבמות אחרות.

אבל יש משהו באפשר ללמוד מחילופי השלטון בישראל, גם

מבלי להיכנס לפוליטיקה.

הפוזיציה!

בלשון הקודש נקרא לזה "המייקום", כלומר, כל אדם רואה את

המציאות מהמייקום שבו הוא נמצא.

כל המציאות כולה מתחילה אצלי בתוך הנפש שלי, ומתוכי

פנימה אני רואה את כל העולם החיצוני אלי. ולכן האמת תמיד

תשתקף לעיני באופן שונה ממה שהיא תיראה לעיניים שלך או

של כל אחד אחר.

ולכן אנחנו רואים שאותם חברי כנסת שרק לפני שנה וחצי זעקו בגרון ניחר כמה הממשלה מושחתת כשיש בה כך וכך שרים מיותרים וסגני שרים מיותרים עוד יותר, וחוקים נורבגיים ואחרים. אותם חברי כנסת בדיוק, נשבעו עכשיו אמונים למדינה כשהם מבצעים את אותו המעשה בדיוק ועומדים לקחת מאותה מדינה שהם נשבעו לשרת נאמנה, משכורת גבוהה על עבודה שהם סבורים שהיא בכלל לא קיימת!!!

לעומתם, אלו שחוקקו במו ידיהם את החוק וקבעו את מספר השרים ואת החוקים הנורבגיים, הם אלו שעכשיו צועקים בגרון ניחר למחליפיהם "מושחתים נמאסתם".

למה? כי הפוזיציה השתנתה.

כשאני מקבל תפקיד והמשכורת שלי מתנפחת בהתאם, החוק הזה הוא צודק מאין כמוהו, וכשאתה מקבל אותו, מדובר בשחיתות חסרת תקדים, ובתפקיד מיותר שכל מטרתו לשדוד כסף מקופת המדינה.

ומה הכי עצוב בכל הסיפור הזה? שהבדיחה היא על חשבוננו. לא! לא בגלל שהם מקבלים שמכורת על חשבוננו... זה פחות מעסיק אותנו כרגע.

הבדיחה היא על חשבוננו, כי גם אנחנו, כן כן אני ואתה, גם אנחנו נגועים בנגיף הפוזיציה, לא פחות מאותם חברי כנסת. גם אנחנו משנים את דעתנו לגבי האמת והצדק, בהתאם לאיך שהדברים מסתדרים לנו עם מה שחשוב לנו.

והכי כואב זה שאנחנו בכלל לא מרגישים בזה. אנחנו בטוחים במיליון אחוז שמכל העולם דווקא אני לא נגוע בחידק הזה. כולם כן! רק אני לא!

לכן כדאי שנזכור שה'פוזיציה' משפיעה לא רק לגבי תפקידים וכספים, היא קיימת בכל מקום ובכל זמן. לא רק בקרב פוליטיקאים ולא רק בקרב יריבים. גם אנשים האוהבים זה את זה רואים כל אחד את המציאות באופן שונה מעט.

הפוזיציה היא כלי יעיל מאין כמוהו לעוות את דעתו ומחשבתו של האדם, ורק אם נדע שהיא חיה, נושמת ובעיקר בועטת, אולי אולי נוכל לנטרל את השפעתה על עצמנו, לפחות באופן חלקי.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? [שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il](mailto:dirshu@dirshu.co.il)

מנהל שרוצה להעיר לאחד המלמדים, ולדעתו תהיה תועלת גדולה יותר אם הביקורת תגיע מאחד ההורים - האם מותר לו לעשות כן?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

מסויים שיש לו אתו שיג ושיח ודבריו יהיו מקובלים עליו יותר - משמע לעיל (סעיף ד) שמותר לספר להם, וכן הביא בשו"ת 'חפץ בחיים' (ח"א סימן כג).

וכן לענין מנהל מוסד שרוצה להעיר לאחד המלמדים על ענין מסוים, ולדעתו תהיה תועלת גדולה יותר אם הביקורת תגיע מאחד ההורים ולא על ידו באופן ישיר - דעת הגר"ח קניבסקי (בקש שלום להורים ומחנכים עמ' כג שאלה יב), שמותר לספר להורה את הביקורת בסוד כדי שיעיר זאת למלמד.

ואם מודיע לקרובים, ויודע שיקבלו את דבריו באמון גמור, יש שכתבו (שבילי חיים) שכדי שלא יעברו הקרובים על קבלת לשון הרע, יש להודיע להם שאין לקבל את דבריו בהחלטה גמורה עד שיבררו הדברים עם החוטא. ואם לא הודיע להם וקיבלו את הדברים בהחלטה, אך גם הוכיחו את החוטא, כתב (שם) שעכ"פ לא עבר המספר על 'לפני עיור', כי עשה זאת לתועלת, וזו צורת עשיית המצוה כדי להציל השני מחטא. ומ"מ עדיף להודיע להם, כאמור.

בכלל ד' מהלכות לשון הרע סעיף ד', שנלמד אתמול בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', למדנו על מקרה בו אדם רואה פלוני שעבר עברה, והלה יודע את עצם האיסור ואת חומרתו, ועשה אותו במתכוון - אזי אם הוא אדם בינוני בשאר הדברים ודרכו להישמר מהחטא, ונכשל רק פעם אחת בסתר - אסור לספר על חטאו אלא להוכיחו בינו לבין עצמו בלשון רכה וכו'.

בסעיף ה' הנלמד היום, ממשיך ה'חפץ חיים' וכותב, כי לעומת זאת אם רואה שהחוטא הוא מהאוילים הלצים השונאים למוכיחם, ובוודאי לא יתקבלו דבריו באוזניו, ואנשים כאלו נקל להם לשנות באיוולתם ואם כן יוכל להיות שיבוא פעם נוספת לידי חטא - על כן טוב שיגיד לדייני העיר כדי שהם ייסרוהו על עונו ויפרישוהו מהאיסור על להבא. ומוסיף הח"ח שנראה שהוא הדין שיספר לקרוביו של החוטא, אם דבריהם יהיו מתקבלים על לבו.

ב'ביאורים ומוספים' מביאים, כי גם באופן שהוא יכול להוכיחו, אלא שהקרובים יכולים לעשות זאת טוב יותר, או שמכיר מישהו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחיים

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

יומא דף עב

איך אפשר לומר על התורה 'סם מוות'?

הרוצה לנסך יין על גבי המזבח - ימלא גרונם של תלמידי חכמים יין

עצמה רעל, אולם כמויות קטנות ממנה מרפאות את המחלה, ועל כן הרופא כותב את הכמות שאותה יש לקחת על מנת להירפא. אולם מי שיקח את כל התרופה בבת אחת - הרי הוא מסכן את עצמו.

כך גם בענין התורה, הלומד תורה שלא לשמה - על מנת להתיהר וכדו' הרי היא כמו סם המות, ואין להישאר בדרגה שכזו. התורה שלא לשמה אמורה להילמד באופן של "מתוך שלא לשמה בא לשמה", כל לימוד מקדם את התכלית להגיע ל"לשמה" ולא להישאר באותו סם המות העשוי לאנשים חולים בלבד, שזקוקים דוקא לסם הזה.

(מרגליות הש"ס)

זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה האדמו"ר ה"פני מנחם" מגור זצוק"ל בדברי הספר ביום השלושים להסתלקות הגה"ח רבי גד אייזנר זצ"ל הביא את קושייתו של רבי חיים, אחיו של המהר"ל מפראג, שתמה על דברי הגמרא (יומא עב:) על מי שזכה ולמד לשמה - נעשית לו התורה סם חיים, ולא זכה - "נעשית לו סם המות", וכי כיצד אפשר לקרוא לתורה "סם המות"?

ועוד: והלא אמרו בפסחים (נ:): "לעולם ילמד אדם, אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה", ומדוע א"כ אמרו שאם לא זכה נעשית לו סם המוות. ומתרץ, שהנה לפעמים על אדם לקחת תרופה, שאמנם היא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

לשמוע ולחשמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפותח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם מותר לעבור בנהר ביום הכיפורים לצורך מצוה?

ולקיים את המצוה.

ובמקרים מסוימים, התירו ללכת בתוך מים אף לצורך מניעת הפסד כספי, אולם, במקרים אלו אסור לו לשוב למקומו, שהרי אין חשש שיִמנע מכך בפעם הבאה, וגם אם ימנע, אין להתיר מאומה משום כך.

[שו"ע תריג, ה רח, משנ"ב יב, יד, טו, טז רכא, ושעה"צ טז;
ביאורים ומוספים דרשו, 24, 30 ו 31]

במקרים מסוימים, ובתנאים מסוימים, מותר ללכת בתוך מים - כגון נהר או נחל - בשבת וביום הכיפורים לצורכי מצוה, ואין חוששים שיבואו לסחוט את הבגדים מהמים הנבלעים בהם, ואין חוששים לאיסור 'מלבן' בהכנסת הבגדים למים, ואף לא לאיסור רחיצה ביום הכיפורים.

והתירו למקיים המצוה אף לשוב למקומו תוך שהוא עובר שנית במים, מחשש שאם לא נתיר זאת, יימנעו בעתיד מלצאת

באיזו ספינה אסור להפליג בשבת?

לצורך תפילה במנין, או שמיעת תקיעת שופר; והתירו זאת רק בתנאים מסוימים, כגון שהספינה מונהגת בידי גוי לצורך גוי אחר המפליג אף הוא בספינה זו, ושהספינה אינה מפליגה אל מחוץ ל'תחום'. ויש שהחמירו באיסור זה אף לצורך מצוה.

[שו"ע תריג, ה, משנ"ב יח-יט, ושעה"צ כ;
ביאורים ומוספים דרשו, 25-27; וראה שו"ע רמח"א]

חכמינו ז"ל אסרו לשחות בשבת וביום טוב, מחשש שמא יתקין האדם 'חבית של שייטין', שהיא כלי מעין מצוף, שבעזרתו התאמנו בשחייה, ויעבור על איסור מלאכת 'מכה בפטיש'. ויש אומרים, שכחלק מאיסור זה, אסרו חכמים גם להפליג בסירה או בספינה קטנה, משום שהמפליג בהן נראה כשוחה. ויש מהפוסקים שהתירו להפליג בהן לצורך קיום מצוה, כגון

האם הרב מצווה 'להקביל' את פני תלמידו?

שחכמתו שווה לשלו, וכן אין לרב מצוה ללכת אל תלמידו, על אף שמצוה עליו ללמדו; אולם אם התלמיד גדול מהרב בתחום מסוים, או שהרב מסתפק בספק מסוים אשר ביד התלמיד לפושטו - מצוה על הרב ללכת אל תלמידו.

[שו"ע תריג, ה וז, ומשנ"ב יג רכ; ביאורים ומוספים דרשו, 23, 28 ו 29]

מצוה על האדם 'להקביל' את פני רבו, דהיינו, ללכת ולהתראות עם רבו, (כדי לכבדו, או מטעם שאולי ישמע ממנו דבר תורה); וכן מצוה להקביל פני אביו, ופני כל אדם שגדול הימנו בחכמה. ואף נשים מצוות במצוה זו, אך אשה נשואה אינה מצווה בכך אלא כשהולכת ברשות בעלה. ואין מצוה לאדם להקביל פני מי

* אסור לרחוץ ביום הכיפורים, בין במים חמים ובין במים קרים, ואף חלק קטן מהגוף. ורחיצה להסרת לכלוך, מותרת, במים קרים בלבד. וכן נטילת ידים בבוקר, שלוש פעמים על כל יד, להסרת הרוח הרעה השורה על הידים; וכן נטילת ידים לאחר עשיית צרכיו כשידיו אינן נקיות, וכן לאחר נגיעה במקומות המכוסים - מותרות, ואין לרחוץ בנטילות אלו אלא את האצבעות. אולם, כהן נוטל את ידיו ל'ברכת כהנים' כרגיל, וכן חולה הנוטל ידיו לאכילת פת, יטול ידיו כרגיל; וכן רשאי ליטול 'מים אחרונים' לאחר האכילה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן לכבד בגלילת ספר התורה בתענית אדם שאינו צם?

שאינו צם - האם רשאי לקרוא בתורה, או שאינו יכול להוציא את הציבור ידי חובתם.

ויש אומרים, שכל הדברים הללו אמורים רק לענין קריאת התורה שקוראים מחמת הצום; אבל בתפילת שחרית של תענית ציבור שחלה בימי שני וחמישי, שבלאו הכי קוראים בתורה, או בשחרית של יום הכיפורים, שקוראים בו בתורה כבכל המועדים - מותר להעלות לתורה אף מי שאינו צם; ויש חולקים.

[שו"ע תקסו, ו, משנ"ב יט רכא, ושעה"צ כד; ביאורים ומוספים דרשו, 20, 21 ו-27]

בקריאת התורה בתענית ציבור, אין להעלות לתורה אדם שאינו צם, משום שאינו מחויב בקריאה זו. ובדיעבד, אם קראוהו לעלות לתורה, נחלקו הפוסקים אם רשאי לעלות, או שאסור לו לעלות, כיון שיתכן שברכותיו לבטלה.

ועוד נחלקו הפוסקים, אם ניתן לכבד את מי שאינו צם בהגבהת ספר התורה, ב'גלילה', וב'הוצאה והכנסה'. וכן נחלקו בנוגע למקרה שאין בציבור מי שיכול לקרוא בתורה אלא אדם

הלוח היומי

י"ב בתמוז | רבנו יעקב בן רבנו אשר (הרא"ש) זצ"ל, בעל הטורים, ובעל ארבעה טורים

בשנת תש"ח, נערכו פרעות קשות ביהודי קהיר על ידי הערביים המקומיים במחאה על החלטת החלוקה של האו"ם, ולמעלה ממאה חמישים יהודים נהרגו הי"ד. פרעות אלו נמשכו יומיים ובמהלכם נהרסו בתי עסק יהודיים רבים.

יארצייט:

ק"ח: רבנו יעקב בן רבנו אשר (הרא"ש) זצ"ל, בעל הטורים, ובעל ארבעה טורים.
תרנ"ז: רבי יוסף ב"ר חיים פלאגי זצ"ל, בעל ויוסף את אחיו, שארית יוסף ועוד.
תרע"ז: רבי אליהו ברוך ב"ר אברהם קמאי זצ"ל, אב"ד ור"י מיר.
תשס"ח: רבי דב בעריש ב"ר יוסף פאנעט זצ"ל, אדמו"ר מדעעש.

התחזקות יומית

יארצייט רבינו יעקב ב"ר אשר - בעל הטורים

אופן נתינת הצדקה

כתב הטור: כאשר יתן צדקה, יתן אותה בסבר פנים יפות, בשמחה ובטוב לבב, ואם נותנה בפנים זעומות ורעות מפסיד את זכותו.
(טור יו"ד סימן רמט סעיף ג)

כאשר אנו מסייעים לזולת, נשתדל לעשות זאת בשמחה ובמאור פנים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il